

## **РЕШЕНИЕ**

**№ 514**

гр. Благоевград, 21.07.2023 г.

### **В ИМЕТО НА НАРОДА**

**РАЙОНЕН СЪД – БЛАГОЕВГРАД, IV ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ**, в публично заседание на двадесет и осми юни през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател:   Атанас Иванов

при участието на секретаря Лилия Мл. Дренкарска  
като разгледа докладваното от Атанас Иванов Гражданско дело № 20221210100810 по описа за 2022 година

и за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е образувано по подадена искова молба от М. П. Б., ЕГН \*\*\*\*\*, чрез адв. Б. П., против Община Благоевград, представлявана от кмета.

Навежда се в молбата, че бабата на ищеца по бащина линия Ц. М. Б., починала през 1962 г. и е погребана в гроб № \*\*\*\*\* в Гробищен парк- Стари гробища в гр. Благоевград до Войнишкия паметник. В същия гроб, при бабата била погребана и сестра си инж. Л. П. Б., която починала на 26.09.2008 г., и на която ищеца единствен наследник от втори ред.

Твърди се, че на 06 март 2021 г. (събота), на Голяма Задушница посетил ищеца гроба на покойните си близки и установил, че е направен опит да бъде отнета покривната плоча от сив мрамор, покриваща изцяло гроба, която е отлепена от фундамента на гроба, вдигната е, пренесена е през гроба, изпусната е, като вследствие на изпускането се е счупила. Изкъртена, с цел отнемане е и епитафията /плочата на гроба/, залепена върху надгробния паметник, представляваща черна гранитна плоча, с размери 91/60 см., с гравирани на нея ликът /главата, шията и част от горната дреха/ на покойната ми сестра и надписът с текст: „, инж. Л. П. Б.- 1950- 2008г., Ц. М. Б. на 76 год. (починала 1962г.)”. След като епитафията е изкъртена, тя е преместена до другия край на гроба, където също е изпусната, като вследствие на изпускането ѝ се е счупила. След това е оставена на мястото, където се е счупила, т.е. в другия край на гроба. Гробът и в момента е в това осквернено състояние.

Навежда се, че веднага след като установил това състояние на гроба на баба си по бащина линия и сестра си, подал ищеца искане до Кмета на Община Благоевград за заплащането ѝ на нанесените ѝ материални щети, с които пари да наеме фирма, която да

изработи и монтира нова покривна плоча и нова епитафия от същите материали. От своя страна, Кметът препратил искането във 02 РУ- Полиция, гр. Благоевград, като в резултат на което бе образувано ДП № 7852 ЗМ- 209/ 28.05.2021г. по описа на 02 РУ- Полиция, гр. Благоевград. Видно от приложеното с вх. № 3910/ 2021г. постановление за спиране на наказателно производство от 25.06.2021г. на Кр. Т. - прокурор при РП- Благоевград образуваното наказателното производство било спряно, поради неустановяване извършителите на деянието спрямо които да бъде повдигнато обвинение за извършеното престъпление. По- късно от Общината ми изпратиха писмо с изх. № 8/ 09.02.2022г. на Директора на БД „Обреден дом” към Община Благоевград, от което е видно, че същата отказва да уважи искането.

Поддържа се, че по отношение на Гробищен парк- Стари гробища на гр. Благоевград: Съгласно разпоредбите на отменения ЗТСУ, „гробищата” са обществени терени със специално предназначение, държавна собственост. С влизане в сила на § 7, т. 4 от ЗМСМА (ДВ., бр. 77/1991г., в сила от 17.09.1991г.), в собственост на общините преминават общинските пътища, улици, булеварди, площади, обществени паркинги и зелени площи за обществено ползване (в което се включват терени за гробища). Съгласно чл. 3, ал. 2, т. 3 от ЗОС, публична общинска собственост са имотите, предназначени за трайно задоволяване на обществени потребности от общинско значение. В съответствие с § 1, т. 6 от ДР на ЗОС следва да се приеме, че гробищните паркове са обекти - публична общинска собственост от първостепенно значение за общините. Поддържането и охраняването на гробищните паркове е въпрос на местно значение за Общината, който попада в компетентността на органа от местното самоуправление, тъй като по същността си представлява комунална дейност по арг. на чл. 17, ал. 1, т. 6 от ЗМСМА, която в случая се осъществява от Община Благоевград.

Прави се довод, че Кметът на Община Благоевград е възложил свои дейности, представляващи задължения по управлението и вътрешния ред в т.ч. и охраняването на Гробищен парк- Стари гробища в гр. Благоевград на друго/и лице/а, предвид изнесеното понастоящем е и твърдението ми, че в случая е налице бездействие от страна на тези лица, вследствие на което са причинени вреди, за които вреди от техни бездействия, отговорността е на Общината - обективна, безвиновна, гаранционно-обезпечителна отговорност по чл. 49 ЗЗД, вр. с чл. 45 ЗЗД. Й недопустимо би се явило всяко прехвърляне от Общината на носенето на гражданската отговорност върху други лица, независимо дали те са с възложени задължения други юридически лица или такива на общинска бюджетна издръжка за неизпълнение на задължения, законово вменени на Общината, именно поради това, че техен титуляр си остава Общината. Ето защо е и искането за ангажирането отговорността на легитимирания да отговаря по настоящия иск -Община Благоевград като юридическо лице. Поддържа се, че задължение е на Общината да управлява предоставената ѝ собственост, в т. ч. „гробищните паркове” (публична собственост на общината на осн. чл. 61, ал. 4, ал. 3 от ЗУТ ), в интерес на населението и с грижата на добър стопанин - чл. 140 от КРБ и чл. 11, ал. 1 от ЗОС, т. е. в случая приложима се явява разпоредбата на чл. 49 от ЗЗД,

поради наличието на предпоставките за ангажиране отговорността на ответника - инцидентът е възникнал в имот общинска собственост и в резултат на неизпълнението на задълженията на Общината по управлението и вътрешния ред в т.ч. и охраняването на Гробищен парк- Стари гробища в гр. Благоевград.

Твърди се, са нанесени имуществени вреди за сума в размер на 2709.00 (две хиляди седемстотин и девет) лв., платена от ищеца на 12.03.2009 г. видно от приложената Поръчка- договор № 304/ 12.03.2009. на Каменоделско ателие „Мемориал”- Благоевград.

Твърди се, че в качеството на наследник на баба по бащина линия и на единствен наследник на сестра си инж. Л. Б., ищецът с оглед изпочупването на надгробната плоча и на епитафията на гроба, поругаването на гроба, както и на оскверняването на паметта на погребаните в него на най- близки хора, с настоящото твърди, че са й нанесени неимуществени вреди- душевни болки и страдания, изразяващи се в безсъние, постоянна уплаха, силна, неспираща, задушаваща я мъка, с която не може да се пребори, и невъзможност да намери утеха в нищо. Живее в постоянен страх и чувство за вина, а в случай, че заспи се събужда през час, два, или постоянно сънува починалите си близки, които мълчат и я гледат. Поради всичко това, на осн. чл. 52 от ЗЗД прави искане за присъждането на обезщетение в размер на 2 000 (две хиляди) лв.

Прави ищецът искане пред съда да осъди ответника да заплати на ищеца сумата **от 4709.00 (четири хиляди седемстотин и девет) лв., от които: - сумата от 2709.00 (две хиляди седемстотин и девет) лв., представляваща обезщетение за имуществени вреди** /разходи за закупуване и монтиране на покривна плоча от сив мрамор и епитафия от черен гранит с размери 91/60 см., с гравирание на нея на ликът /главата, шията и част от горната дреха/ на покойната сестра и на надпис с текст: „ инж. Л. П. Б.- 1950- 2008г., Ц. М. Б. на 76 год. (починала 1962г.) ”)/, ведно със законната лихва върху сумата, считано от 06.03.2021г. до окончателното ѝ изплащане; - **сумата от 2 000.00 (две хиляди) лв., представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди**/душевни болки и страдания, вследствие на изпочупването покривната плоча и епитафията на гроба на баба по бащина линия и на сестра, поругаването на гроба, както и на оскверняването на паметта на погребаните в него мои най- близки хора/, ведно със законната лихва върху сумата, считано от 06.03.2021 г. до окончателното ѝ изплащане.

Ответникът Община Благоевград, представлявана от Кмета, в срока за подаване на отговор на исковата молба, е подал такъв, в който навеждат, че оспорва предявения иск по допустимост и основателност.

Навежда се, че не се твърди или установява каквото и да било противоправно поведение на служители на Община Благоевград, изразяващо се в неизвършване на необходимите действия за охрана на гробищния парк. От страна на Община Благоевград 2700, Благоевград, пл. “Г. Измирлиев”^ 1, тел: 073/884416,073/884417, факс: 073/884451 са предприети всички необходими мерки и действия предвидени в действащото законодателство. Между Община Благоевград и „САЛАМАНДЪР-АСО“ ООД, ЕИК 113546751 е сключен договор с предмет - избор на изпълнител за осигуряване на

охранителни дейности чрез сигнално-охранителни известителни системи (СОИС) в общински обекти и територии на Община Благоевград по обособени позиции: Обособена позиция №4: „Извършване на сигнално-охранителна дейност чрез СОИС на други общински обекти“.

Навежда се, че описаните в исковата молба по вид и обем вреди е възможно да са получени по описания начин в резултат случайно събитие обусловено от стечение на следните обстоятелства: некачествено залепване на гранитната плоча с некачествени материали и въздействието на неблагоприятните метеорологични условия. В случая настъпилото увреждане на надгробната плоча не е поради бездействието и лошо стопанисване от страна на Община Благоевград, а е в резултат на непреодолимо външно въздействие върху гранитната плоча, поради което Община Благоевград не носи отговорност.

В съдебно заседание, ищецът не се явява лично, взема становище по иска чрез процесуален представител.

Ответникът делегира процесуален представител, който изразява становище, като оспорва иска, представя доказателства.

Съдът, след като взе предвид представените по делото доказателства – по отделно и в тяхната съвкупност, съобрази становищата на страните и нормативните актове, регламентиращи процесните отношения, намира за установено следното от фактическа страна:

По делото не е спорно, а това се установява и от писмените доказателства, че бабата на ищеца по бащина линия Ц. М. Б., починала през 1962 г., е погребана в гроб № \*\*\*\*\* в Гробищен парк- Стари гробища в гр. Благоевград до Войнишкия паметник. В същия гроб, при бабата е погребана и сестрата на ищеца инж. Л. П. Б., която починала на 26.09.2008 г., и на която ищеца е единствен наследник от втори ред.

По делото не е спорно, а това се установява и от доказателствата по делото, при опит да бъде отнета покривната плоча от сив мрамор, покриваща изцяло гроба, която е отлепена от фундамента на гроба, вдигната е, пренесена е през гроба, изпусната е, като вследствие на изпускането се е счутила. Изкъртена е и епитафията /плочата на гроба/, залепена върху надгробния паметник, представляваща черна гранитна плоча, с размери 91/60 см., с гравирани на нея ликът /главата, шията и част от горната дреха/ на покойната сестра на ищеца и надписът с текст: „ инж. Л. П. Б.- 1950- 2008г., Ц. М. Б. на 76 год. (починала 1962г.)“, като след като епитафията е изкъртена, тя е преместена до другия край на гроба, където след като е изпусната, се е счутила.

Установява се от акт за публична общинска собственост, че Гробищен парк- Стари гробища на гр. Благоевград е публична общинска собственост, като са предоставени права на управление на БД „Обреден дом“ при община Благоевград.

Установява се от договор за услуга 21.01.2021 г., че община Благоевград е възложил на изпълнителя „Саламандър-Асо“ ООД, извършването на сигнално-охранителната дейност

чрез СОИС на общински обекти, едни от които е Гробищен парк- Стари гробища на гр. Благоевград.

От заключението на вещото лице по изготвената и приета в рамките на производството съдебно – психологическа експертиза, се установява следното: ищеца след видяното на 06.03.2021 г. при посещението на гроба изпитва чувство за вина за това, че не е успяла да опази гроба на билзиките, самообвинява се в проваленост и несправяне, а емоциите ѝ са хаотични, преплетачи се от негативната изненада от видяното, в гняв спрямо извършителя, в тъга за близките ѝ, че са поругани и в смъртта си, до страх от невъзможността да съхрани паметта на починалите и да възстанови гроба. Тези емоции създават биохимична реакция в тялото и повлияват на физическото състояние на човека и това е видно от интервюто. Към момента при Б. става въпрос за усложнена реакция на скръб, която е протрахиран отговор на тежка психологическа травма, която е причинила дълбок стрес и не отзвучава в рамките на приет адапционен период. Няма пълно възстановяване на психиката на човек, който е изгубил близък.

За изясняване на спора от фактическа страна, по делото са ангажирани гласни доказателства, чрез разпита на свидетелите Хр. и Б..

В показанията си свидетеля Хр. излага, че през 2021 г. при посещение на гроба на родителите си, е видял че гроба на инж. Л. Б. е осквернен – отлепена е плочата, като е разпукана цялата.

В показанията си свидетеля Б. излага, че през 2021 г. при посещение на гробищата, е видял че гроба на инж. Л. Б. е осквернен – отлепена е плочата, като е разпукана цялата.

При изложената фактическа обстановка, съдът прави следните правни изводи:

При така наведеното в обстоятелствената част и петитум на иска, въведени са няколко предмета на делото – спорното материално право е правото на увредения да иска обезщетение за вредите – имуществени и неимуществени, от възложителят, който зле е избрал или зле е надзиравал изпълнителя при възлагане на работа, която правна квалификация е чл. 49, ал. 1 от ЗЗД, във връзка с чл. 52 от ЗЗД; по втория иск това е правото на вземане за лихви, която правна квалификация е чл. 86 ЗЗД.

Разпоредбата на чл. 49 ЗЗД урежда отговорността на лицето, което възлага извършване на определ. работа, за вредите, причинени от изпълнителя при или по повод изпълнението на тази работа. Касае се за обективна, безвиновна отговорност за чужди виновни противоправни действия или бездействия, която има обезпечително - гаранционна функция.

За да възникне притезателното право на увредения срещу ответника за обезвреждане на неимуществените и имуществените вреди, причинени виновно от изпълнителя при или по повод на възложената работа, трябва в обективната действителност да бъдат осъществени следните материални предпоставки (юридически факти): 1) за увредения да е възникнало право на вземане на извъндоговорно основание срещу причинителя на вредата - арг. чл. 45, ал. 1 ЗЗД, т. е. вредите да са причинени от делинквента чрез неговото виновно и противоправно поведение и 2) виновното лице да е причинило вредите при или по повод на

изпълнение на възложената работа от ответника чрез своето действие или бездействие.

В конкретната хипотеза, ищецът твърди наличие на бездействие от страна на лицата, отговарящи за управлението и охраната на гробищните паркове. Съобразно правилата на чл. 154, ал. 1 ГПК, в тежест на ищеца е да установи, в условията на пълно и главно доказване, извършено от ответника неправомерно деяние /действие или бездействие/, в резултат на което на ищеца са причинени вреди от посочените вид и размер.

В случай на установяване на горните предпоставки, в тежест на ответника, е да установи изпълнение на задължението си да репарира причинените вреди или обстоятелства, които изключват отговорността му.

Настоящият състав приема за установено, че са налице всички предпоставки на визираната правна норма: опит да бъде отнета покривната плоча от сив мрамор, покриваща изцяло гроба, която е отлепена от фундамента на гроба, счупване на плочата, изкъртена епитафията /плочата на гроба/, залепена върху надгробния паметник, представляваща черна гранитна плоча, с размери 91/60 см., с гравирани на нея ликът /главата, шията и част от горната дреха/, причинно-следствената връзка между инцидента и настъпилите вреди, бездействие на служители на ответника по управлението и охраната на гробищни паркове.

Съгласно разпоредбите на § 7, т. 4 от ЗМСМА (ДВ., бр. 77/1991г., в сила от 17.09.1991г.), в собственост на общините преминават общинските пътища, улици, булеварди, площади, обществени паркинги и зелени площи за обществено ползване (в което се включват терени за гробища). Съгласно чл. 3, ал. 2, т. 3 от ЗОС, публична общинска собственост са имотите, предназначени за трайно задоволяване на обществени потребности от общинско значение. Съгласно разпоредбите на § 1, т. 6 от ДР на ЗОС, гробищните паркове са обекти - публична общинска собственост от първостепенно значение за общините. Поддържането и охраняването на гробищните паркове е въпрос на местно значение за Общината, който попада в компетентността на органа от местното самоуправление, тъй като по същността си представлява комунална дейност по арг. на чл. 17, ал. 1, т. 6 от ЗМСМА, която в случая се осъществява от Община Благоевград.

По делото е установено, че целостта на надгробната плоча е нарушена, същата е счупена при опит на трети лица да я преместят с някаква цел, явно съставомерна. Ответникът не е оспорил тези обстоятелства, както и че процесните гробищни паркове се явяват общински обекти и са под контрола и управлението на община Благоевград. Наличието на опит от трети лица да отнемат надгробни плочи от гробове на покойници, находящи се в гробищен парк, общинска собственост, е следствие на противоправно бездействие на служителите на ответника във връзка със задълженията им за управлението и охрана на гробищните паркове от посегателства – извършване на т.н. комунална дейност. Между неизпълнението на законовото задължение на общината и претърпяното увреждане от ищеца – увреждане на надгробна плоча и оскверняване на гроб, съществува пряка причинна връзка, поради което е налице основание за ангажиране отговорността на ответника по чл. 49 ЗЗД.

В настоящата хипотеза, от ангажираните в хода на процеса гласни доказателства, посредством разпита на свидетелите Хр. и Б., които се кредитират от съда като отразяващи преки и непосредствени впечатления, се установява както настъпване на увреждане на надгробна плоча и оскверняване на гроб, така и причината за това - наличието на трети лица, които охраната на гробищния парк не е въпрепятствала да увреждат надгробни плочи. При преценка достоверността на депозираните показания, съдът съобрази, че изнесените от свидетеля данни напълно кореспондират с отразеното в писмените доказателства. Изложеното обосновава извод за наличие на противоправното поведение (в случая – бездействие) на лицата, на които Общината е възложила охраната на гробищните паркове.

Същевременно, от експертното заключение, кредитирано като обективно, всестранно и компетентно изготвено, се установява наличие на причинно – следствена връзка между разглежданото събитие (оскверняване на гроб) и настъпили душевни страдания на ответника.

От писмените доказателства и свидетелски показания, и неоспореното експертно заключение се установява и настъпването на твърдените в исковата молба вреди, настъпили в резултат на деликта – увреждане на надгробна плоча и психически увреждания на ищеца, обусловили настъпване и на т. нар. „морални вреди“, изразяващи се във физически болки, страдания и множество неудобства.

От друга страна, ответникът не ангажира доказателства, годни да установят възраженията за изпълнение на вменените му задължения за поддържане сигурността на гробищните паркове, в предвид предназначението му за обществено ползване.

Горното обуславя извода, че вредите са в резултат от неправомерното бездействие от страна на ответника, изразяващо се в неизпълнение на задължението по закон – управление на гробищните паркове, извършване на комунална дейност, в което е и задължението за охрана на гробищните паркове, в резултат на което на ищеца са причинени имуществени и морални вреди – болки и страдания, поради което и за последния е възникнало правото да получи обезщетение за причинените вреди.

Фактическият състав на деликта, предвиден в чл. 49 ЗЗД, е осъществен, поради което и следва да се приеме, че за ищеца е възникнало правото да претендира обезщетение за настъпилите вреди.

По отношение размера на претенцията, съдът намира че неимуществените вреди, които представляват неблагоприятно засягане на лични, нематериални блага, не биха могли да бъдат възстановени, като предвиденото в закона обезщетение не е компенсаторно, а заместващо и се определя съобразно критериите, предписани в правната разпоредба на чл. 52 ЗЗД - по справедливост от съда. Съгласно ППВС № 4/1968 г. понятието „справедливост“ по смисъла на чл. 52 ЗЗД не е абстрактно понятие. То е свързано с преценката на редица конкретни обективно съществуващи обстоятелства, които трябва да се имат предвид от съда при определяне на размера на обезщетението. При определяне на това заместващо

обезщетение следва да се вземе предвид обстоятелството, че от процесния деликт на ищеца е причинена психическа травма, изразяваща се в изпитване чувство за нива, задушаваша мъка по лизки, постоянна уплаха, като полученото увреждане, че усложненията от такава деформация са невъзможност от пълно психическо възстановяване, които могат да останат цял живот, предвид възрастта на ищеца.

Съобразно константната съдебна практика в понятието „неимуществени вреди“ се включват всички онези телесни и психически увреждания на пострадалия и претърпените от тях болки и страдания, формиращи в своята цялост негативни емоционални изживявания на увреденото лице, ноторно намиращи не само отражение върху психиката, но създаващи социален дискомфорт за определен период от време и реална възможност за неблагоприятни бъдещи прояви в здравословното му състояние, както и разбирането. При определяне размера на обезщетението за неимуществени вреди, следва да бъдат отчетени характера и степента на увреждането, начинът на осъществяването му, обстоятелствата, при които е извършено, възрастта на увреденото лице, отраженията в психиката му и моралните страдания, икономическата среда и др.

В конкретната хипотеза, от представените по делото доказателства (експертно заключение, свидетелски показания, медицинска документация) се установява, че процесния инцидент е дал отражение върху физическото и психично състояние на ищеца. Ищеца е изпитала през продължителен период, негативни последици от инцидента са и уплахата, чувството на страх и безпокойство, невъзможност за осъществяване на обичайни ежедневни дейности (в т. ч. домакински, хигиенни), чувството на малоценност и безпомощност. Във връзка с последното, съдът кредитира изцяло заключението на психологическата експертиза.

Ето защо, след съобразяване на вида и естеството на телесното увреждане, възстановителния период, претърпените болки и страдания, се налага извода, че справедливия размер на обезщетението, дължимо на ищеца за претърпените в резултат на деликта вреди, е 2 000 лева.

Основателна се явява и претенцията за имуществени вреди, в претендирания размер, още повече същият не е оспорен от ответника.

На основание чл. 86, ал. 1 ЗЗД, основателна е и акцесорната претенция за присъждане на законна лихва върху главницата от 2000. 00 лева за заявления с исковата молба период - от датата на деликта – 06.03.2021 г. до окончателното изплащане на задължението.

С оглед изхода на спора и отправеното искане, ответникът следва да бъде осъден да заплати на ищеца извършените по делото разноски, на основание чл. 78, ал. 1 ГПК.

При гореизложеното и на основание чл. 235 от ГПК, съдът

**РЕШИ:**



**ОСЪЖДА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД**, ЕИК 000024695, пл. „Георги Измирлиев – Македончето“ № 1, представлявана от кмета Илко Стоянов Стоянов, да заплати на М. П. Б., ЕГН \*\*\*\*\*, сумата от 2 000 лв. (две хиляди лева), представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди, ведно със законната лихва върху главницата, считано от 06.03.2021 г. до окончателното плащане.

**ОСЪЖДА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД**, ЕИК 000024695, пл. „Георги Измирлиев – Македончето“ № 1, представлявана от кмета Илко Стоянов Стоянов, да заплати на М. П. Б., ЕГН \*\*\*\*\*, сумата от 2 709.00 лв. (две хиляди седемстотин и девет лева), представляваща обезщетение за претърпени имуществени вреди, ведно със законната лихва върху главницата, считано от 06.03.2021 г. до окончателното плащане.

**ОСЪЖДА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД**, ЕИК 000024695, пл. „Георги Измирлиев – Македончето“ № 1, представлявана от кмета Илко Стоянов Стоянов, да заплати на М. П. Б., ЕГН \*\*\*\*\*, сумата в размер на 188.36 лв. (сто осемдесет и осем лева и 36 стотинки), представляваща държавна такса по иска.

**ОСЪЖДА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД**, ЕИК 000024695, пл. „Георги Измирлиев – Македончето“ № 1, представлявана от кмета Илко Стоянов Стоянов, да заплати по сметка на Районен съд – Благоевград сумата в размер на 688.40 лв. (шестстотин осемдесет и осем лева и 40 стотинки), представляваща възнаграждение за вещо лице.

Решението подлежи на обжалване пред ОС – Благоевград в двуседмичен срок от съобщаването на страните.

**Съдия при Районен съд – Благоевград:** \_\_\_\_\_